

สิทธิมนุษยชนกับกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี

คำนำ

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่คุ้มครองความเสมอภาคความเท่าเทียมกันของคนในสังคมไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม ให้มนุษย์มีสิทธิที่เท่าเทียมกันในทุกด้าน กองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ เป็นหน่วยทหารที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดปัตตานีมีอำนาจหน้าที่ในการสนับสนุนภารกิจต่าง ๆ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ที่เกิดมาจากกฎหมายก่อตั้ง พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อรักษาความสงบภายในพื้นที่ แต่กระนั้นก็ตีในทางกระบวนการยุติธรรม การปฏิบัติภารกิจของ กองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิพื้นฐานกฎหมายของคนที่ในพื้นที่ในด้านสิทธิมนุษยชน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นจะต้องศึกษาทำความเข้าใจการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ ของกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติอันส่งผลกระทบต่อความเสมอภาคตามหลักสิทธิมนุษยชนให้น้อยที่สุด แต่ยังสามารถรักษาความสงบเรียบร้อยภายในพื้นที่จังหวัดปัตตานีได้

หลักสิทธิมนุษยชนสากล

สิทธิมนุษยชน (Human Rights) คือแนวคิดที่มีรากฐานมากจากความเชื่อ ปรัชญา คำสอนทางศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรมของสังคมและวัฒนธรรมต่างๆ ในโลกที่เชื่อว่ามนุษย์ที่เกิดมาทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ เช่น ทุกศาสนามีบัญญัติห้ามการทำลายชีวิตมนุษย์ นอกจากนั้นยังมีปรัชญาความเชื่อในวัฒนธรรมตะวันตกที่ว่ามนุษย์มีสิทธิโดยธรรมชาติในฐานะที่เกิดเป็นมนุษย์ โดยมนุษย์มีความชอบธรรมในด้านจริยธรรมที่จะรักษาชีวิตของตนเอง มีอิสระทางความคิด และไม่ว่าแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันในด้านใด ทุกคนมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์โดยเท่าเทียม^๑

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (อังกฤษ: Universal Declaration of Human Rights หรือ UDHR) คือการประกาศเจตนารมณ์ในการร่วมมือระหว่างประเทศที่มีความสำคัญในการวางกรอบเบื้องต้นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และเป็นเอกสารหลักด้านสิทธิมนุษยชนฉบับแรก ซึ่งที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ให้การรับรองตามข้อมติที่ ๒๑๗ A (III) เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ (ค.ศ.๑๙๕๘) โดยประเทศไทยออกเสียงสนับสนุน^๒ โดยได้ประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยศักดิ์ศรีและสิทธิ ดังนี้

ปฏิญญาสากลว่าด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชนนี้ เป็นมาตรฐานร่วมกันแห่งความสำเร็จ สำหรับประชาชนทั้งหลายและประชาชาติทั้งปวง ด้วยจุดประสงค์ที่จะให้ปัจเจกบุคคล ทุกผู้ทุกนามและองค์กรของสังคมทุกหน่วย โดยการรำลึกเสมอถึงปฏิญญานี้ พยายามสั่งสอนและให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมการเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้ ด้วยมาตรการที่เจริญก้าวหน้า ทั้งในและระหว่างประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับและถือปฏิบัติต่อสิทธิเหล่านั้น อย่างเป็นสากลและได้ผล ทั้งในหมู่ประชาชนของรัฐสมาชิกเอง และในหมู่ของประชาชนแห่งดินแดน ที่อยู่ภายใต้ตุลาณาของรัฐสมาชิกดังกล่าว

^๑ สิทธิมนุษยชน (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <https://www.amnesty.or.th/our-work/human-rights-education/> [๘ เมษายน ๒๕๖๐]

^๒ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <https://th.wikipedia.org/wiki> [๘ เมษายน ๒๕๖๐]

ข้อ ๑ มนุษย์ทั้งหลายทั้งหลายเกิดมามีอิสระเสรี เท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ทุกคนได้รับการประสิทธิ์ประสาทเหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันอย่างฉันพี่น้อง^๓

ความหมายและลักษณะของสิทธิมนุษยชน

มีผู้ให้คำนิยาม " สิทธิมนุษยชน" ไว้หลายความหมาย เช่น

หมายถึง สิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนได้รับอย่างเสมอภาคกันเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสันติสุข มีศักดิ์ศรี มีเสรีภาพ มีไม่ตรีจิต และมีความเมตตาต่อกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ภาษา ศาสนา สถานภาพทางกาย หรือสุขภาพ

หมายถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทยหรือสนธิสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคี

หมายถึง สิทธิของความเป็นมนุษย์ ผู้ที่เป็นมนุษย์ย่อมมีสิทธิดังกล่าว ตั้งแต่เกิดจนตายโดยปราศจากข้อจำกัดทางกฎหมาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มนุษย์เท่านั้นที่มีสิทธินี้ และสิทธินี้เกิดขึ้นโดยติดตัวมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

หมายถึง สิทธิของบุคคลที่ได้รับการคุ้มครอง โดยหลักบังคับของกฎหมายภายใต้หลักการเกียรติศักดิ์ สิทธิที่เท่าเทียมกัน ความเสมอภาค ที่จะเป็นการส่งเสริมให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

หมายถึง สิทธิที่ทุกคนมีอยู่ในฐานะเป็นมนุษย์ ทั้งสิทธิในการดำรงชีวิตอยู่ในส่วนบุคคลและสิทธิในการอยู่ร่วมกันในสังคม สิทธิในความเป็นมนุษย์นั้น มีทั้งสิทธิตามกฎหมายและสิทธิที่มีอยู่โดยไม่ขึ้นอยู่กับบทบัญญัติของกฎหมาย แต่เป็นสิทธิที่เกิดจากมาตรฐานเพื่อความถูกต้อง ความเป็นธรรม หรือความยุติธรรม แต่เดิมสิทธิมนุษยชนจะกล่าวถึงในชื่ออื่น เช่น สิทธิในธรรม สิทธิในธรรมชาติ เป็นต้น

หมายถึง สิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความเท่าเทียมกันในแง่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิ เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ภาษา ศาสนา และสถานภาพทางกายและสุขภาพรวมทั้งความเชื่อทางการเมือง หรือความเชื่ออื่นๆที่ขึ้นกับพื้นฐานทางสังคม สิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งที่ไม่สามารถถ่ายทอดหรือโอนให้แก่ผู้อื่นได้

ลักษณะของสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ

ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ คือ

๑. สิทธิพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน (Primary Right) มนุษย์ที่เกิดมาในโลก ต่างมีความเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

๒. สิทธิส่วนบุคคล (Personal Right) เป็นสิทธิส่วนตัวของบุคคลที่ผู้อื่นจะล่วงละเมิดมิได้ เป็นพื้นที่ส่วนตัวของแต่ละบุคคล

๓. สิทธิของพลเมือง (Civil Right) เป็นสิทธิของประชาชนในฐานะที่เป็นพลเมืองแห่งรัฐ เป็นสิทธิที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายของรัฐ ซึ่งสิทธิพลเมือง ได้แก่

๓.๑ สิทธิทางสังคม (Social Right) เป็นสิทธิของประชาชนทางสังคมที่จะได้รับการบริการจากสังคม ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม เช่น สิทธิการเข้าถึงการบริการสาธารณสุข เป็นต้น

^๓ ปริญญาสากล่าวด้วยเรื่อง สิทธิมนุษยชน (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <http://www.baanjomyut.com/library/human/page๑.html>

๓.๒ สิทธิทางสวัสดิการสังคม (Social Welfare Right) เป็นสิทธิของประชาชนทุกคนที่ได้รับสวัสดิการทางสังคม เช่น สิทธิการได้รับการศึกษา ฯลฯ

๓.๓ สิทธิทางวัฒนธรรม (Cultural Right) ได้แก่ สิทธิเข้าร่วมในพิธีกรรม ประเพณี วัฒนธรรม ของประชาคมในด้านศิลปะต่างๆ

ความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนมีความสำคัญในฐานะที่เป็นอารยธรรมโลก ของมนุษย์ที่พยายามวางระบบความคิดเพื่อให้คนทั่วโลกเกิดความระลึกรู้ คำนึงถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ตั้งแต่ยอมรับความเป็นมนุษย์ ศักดิ์ศรี ชาติกำเนิด สิทธิต่างๆที่มีพื้นฐานมาจากความชอบธรรม ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งสิทธิตั้งแต่กำเนิด โดยให้ความสำคัญกับคำว่าชีวิต นอกจากนี้แล้วสิทธิมนุษยชนยังมีความสำคัญในแง่ของการเป็นหลักประกันของความเป็นมนุษย์สิทธิและ เสรีภาพ และสภาวะโลก^๔

เห็นได้ว่าหลักสิทธิมนุษยชนให้ความสำคัญต่อสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนให้มีความเสมอภาพและเท่าเทียมกัน ในทุกๆ ด้าน โดยมีผลบังคับใช้กับประเทศไทยเพื่อให้เกิดสิทธิความเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การดำรงชีวิต การเลือกประกอบอาชีพการงาน และอื่นๆ โดยไม่ถูกจำกัดด้วย เชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ภาษา ศาสนา สถานภาพทางกาย หรือสุขภาพ ซึ่งปฏิญญาสากลกับหลักสิทธิมนุษยชนดังกล่าวส่งผลถึงประเทศไทยที่ทำให้มีการพัฒนาแนวความคิดในเรื่องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

หลักการของสิทธิมนุษยชน

หลักการนี้ถือเป็นสาระ สำคัญที่ใช้อ้างอิงความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชน และใช้เป็นเครื่องมือชี้วัด ว่าสังคมใดมีการเคารพและปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชนหรือไม่ สำหรับหลักการสำคัญของสิทธิ มนุษยชน ประกอบด้วย^๕

๑ เป็นสิทธิธรรมชาติติดตัวมนุษย์มาแต่เกิด (Natural Rights) หมายความว่า มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีประจำตัวตั้งแต่เกิดมาเป็นมนุษย์ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ไม่มีใครมอบให้เป็นสิ่งที่ธรรมชาติได้กำหนดขึ้นในมนุษย์ทุกคน ความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หมายถึง

๑.๑ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คือ คุณค่าของคนในฐานะที่เขาเป็นมนุษย์

๑.๒ การให้คุณค่าของมนุษย์ แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑.๒.๑ คุณค่าที่ถูกกำหนดขึ้นโดยสังคม เป็นการให้คุณค่าของมนุษย์ในฐานะการดำรงตำแหน่งทางสังคม ซึ่งมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการมีอำนาจหรือการยึดครอง ทรัพยากรของสังคม

๑.๒.๒ คุณค่าที่ถูกกำหนดขึ้นโดยธรรมชาติ เป็นการให้คุณค่าของมนุษย์ในฐานะที่เป็นมนุษย์ ซึ่งมีความเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยก

^๔ ความหมายของสิทธิมนุษยชน (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <https://sites.google.com/site/mayoomayoomay/siththi-mnusy-chn/reuxng-thiokhwam-hmay-khxng-siththi-mnusy-chn> [๘ เมษายน ๒๕๖๐]

^๕ UNDP, Indicators for Human Right Based Approaches to Development in UNDP Programming A Users' Guide (March ๒๐๑๖)

๑.๓ การกำหนดคุณค่าที่แตกต่างกันนำมาซึ่งการลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ ผู้คนในสังคมโดยทั่วไปมักให้คุณค่าทางสังคม เช่น ฐานะตำแหน่งหรือเงินตรา มากกว่า ซึ่งการให้คุณค่าแบบนี้ นำมาซึ่งการเลือกปฏิบัติ จึงต้องปรับวิธีคิดและเน้นให้มีการปฏิบัติ โดยการให้คุณค่าของความ เป็นคนในฐานะ ความเป็นมนุษย์ ไม่ใช่ให้คุณค่าคนตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๒ สิทธิมนุษยชนเป็นสากลและไม่สามารถถ่ายโอนกันได้ (Universality & Inalienability) หมายความว่า สิทธิมนุษยชนนั้นเป็นของคนทุกคน ไม่มีพรมแดน คนทุกคนมีสิทธิ มนุษยชนต่างๆ ดังที่กล่าวมา นี้เช่นเดียวกัน เพราะโดยหลักการแล้วถือว่า คนทุกคนย่อมถือว่าเป็นคน ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนในโลก ไม่ว่าจะเชื่อชาติ สัญชาติ เหล่ากำเนิดใดก็ตาม ย่อมมีสิทธิมนุษยชนประจำตัวทุกคน คนไป จึงเรียกได้ว่าสิทธิมนุษยชนเป็นของคน ทุกคนไม่ว่าคนๆ นั้น จะยากจนหรือร่ำรวย เป็นคนพิการ เป็นเด็ก เป็นผู้หญิง ที่กล่าวว่าสิทธิมนุษยชนไม่สามารถถ่ายโอนให้กันได้หมายความว่าในเมื่อสิทธิ มนุษยชนเป็นสิทธิประจำตัวของมนุษย์ มนุษย์แต่ละคนย่อมไม่สามารถมอบอำนาจหรือสิทธิมนุษยชนของตนให้แก่ผู้ใดได้ ไม่มีการครอบครองสิทธิแทนกัน แตกต่างจากการครอบครองที่ดินหรือทรัพย์สิน เพราะสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่ธรรมชาติกำหนดขึ้น เป็นหลักการที่ทุกคนต้องปฏิบัติ แต่หากจะถาม ว่าในเมื่อสิทธิมนุษยชนเป็นของคนทุกคนเช่นนี้แล้ว สามารถมีสิทธิมนุษยชนเฉพาะกลุ่มได้หรือไม่ ในทางสากลได้มีการจัดหมวดหมู่และกลุ่มของสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของกลุ่มเฉพาะและสิทธิตาม ประเด็นปัญหา เช่น สิทธิสตรี สิทธิเด็ก สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิผู้ติดเชื้อ HIV/เอดส์ สิทธิ ของผู้ลี้ภัย เป็นต้น

๓ สิทธิมนุษยชนไม่สามารถแยกเป็นส่วนๆ ว่าสิทธิใดมีความสำคัญกว่าอีกสิทธิใด กล่าวคือ สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ไม่สามารถแบ่งแยกว่ามีความสำคัญกว่าสิทธิทาง เศรษฐกิจ สังคมและ วัฒนธรรม สิทธิทั้งสองประการนี้ต่างมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ดังนั้นรัฐบาลใด จะมาอ้างว่าต้องพัฒนา ประเทศให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ หรือต้องแก้ปัญหาปากท้อง ก่อน แล้วจึงค่อยให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ย่อมขัดต่อหลักการนี้

๔ ความเสมอภาคและห้ามการเลือกปฏิบัติ (Equality and Nondiscrimination) การเลือกปฏิบัติเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานในทุกสังคม และถือเป็นการละเมิดสิทธิ มนุษยชน เพราะเหตุว่าในฐานะที่เรา เกิดมาเป็นคน ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะ เป็นคนจน คนรวย คนพิการ เด็ก หรือผู้สูงอายุ คนป่วยหรือมีสุขภาพดี ความเสมอภาคไม่ใช่การได้รับ เท่ากัน เช่น การที่นักเรียนทุกคนที่ทำผิดระเบียบจะต้อง ถูกเขียน ๓ ที เท่าๆ กัน อย่างนี้ไม่ถือว่าเป็น ความเสมอภาค ความเสมอภาค คือ การที่ทุกคนควรได้รับจาก ส่วนที่ควรได้ ในฐานะเป็นคน เช่น การแจกของผู้ประสบภัยน้ำท่วม ทุกคนจะได้รับของแจกชิ้นพื้นฐาน เช่น ได้รับข้าวสาร อาหารแห้ง ยาป้องกันเท้าเปื่อย แต่หากมีครอบครัวหนึ่งมีคนป่วยที่ต้องการยาเป็นพิเศษ หรือ บางครอบครัวมีเด็กอ่อน ต้องได้รับนมผงเพิ่มสำหรับเด็ก ทางราชการสามารถเพิ่มยา และนมผงให้แก่ ครอบครัวเหล่านั้น นี่คือการเสมอภาคที่ได้รับเพราะทุกคนในครอบครัวได้รับแจกสิ่งจำเป็นเพื่อการ ยังชีพ แล้ว หลักความเสมอภาค คือ ต้องมีการเปรียบเทียบกับของ ๒ สิ่ง หรือ ๒ เรื่อง และดูว่าอะไรคือ สาระสำคัญของเรื่องนั้น หากสาระสำคัญของประเด็นได้รับการพิจารณาแล้ว ถือว่ามีความเสมอภาค กัน เช่นการที่รัฐ จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลไม่เท่ากัน คนที่มีรายได้มากก็เสียภาษีมาก คนที่มีรายได้น้อยก็ เสียภาษีน้อยคนที่มี รายได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดก็ไม่ต้องเสียภาษี แต่การมีรายได้มากหรือน้อยเป็น สาระสำคัญของการเก็บภาษี ซึ่งเป็นธรรมสำหรับประชาชน การเลือกปฏิบัตินี้เป็นเหตุให้เกิดความไม่เสมอภาค เช่น การรักษาพยาบาล

หรือการเข้าถึงบริการสาธารณะของรัฐเป็นไปไม่ทั่วถึง และไม่ เท่าเทียมกัน เพราะมีความแตกต่างของบุคคลในเรื่องเชื้อชาติ

๕ การมีส่วนร่วมและการเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิ (Participation & Inclusion) หมายความว่า ประชาชนแต่ละคนและกลุ่มของประชาชนหรือประชาสังคมมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ในการเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากสิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง และสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๖ ตรวจสอบได้และใช้หลักนิติธรรม (Accountability & the Rule of Law) หมายถึง รัฐและองค์กรที่มีหน้าที่ในการก่อให้เกิดสิทธิมนุษยชน ต้องมีหน้าที่ที่ตอบคำถามให้ได้ว่าสิทธิ มนุษยชนได้รับการปฏิบัติให้เกิดผลจริงในประเทศของตน ส่วนสิทธิยังคงไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการสากลก็ต้องอธิบายต่อสังคมได้ว่ามีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร โดยเฉพาะรัฐต้องมีมาตรการ ปกครองประเทศโดยใช้หลักนิติธรรม หรือปกครองโดยอาศัยหลักการที่ใช้กฎหมายอย่างเที่ยงธรรม ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย มีกระบวนการไม่ซับซ้อนเป็นไปตามหลักกฎหมาย และมีความเท่าเทียมกันเมื่ออยู่ต่อหน้ากฎหมาย ไม่มีใครอยู่เหนือกฎหมายได้

สิทธิมนุษยชนกับกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี

อำนาจหน้าที่ทั่วไปของกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี

กองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี เป็นหน่วยดำเนินกลยุทธ์ในการใช้กำลังทางอากาศและทางภาคพื้นในพื้นที่ยังขาดแคลน เพื่อการรักษาความปลอดภัยพื้นที่เขตสนามบินบ่อทอง และการฝึกกำลังสนับสนุนการปฏิบัติอื่นๆ เมื่อสั่ง และ/หรือ เมื่อได้รับการร้องขอ โดย ผบ.กกล.ทอ.ฉ.๙

มีภารกิจหน้าที่วางแผนอำนวยการ ประสานงาน สั่งการ และกำกับดูแลการปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ตามพันธกิจที่กำหนด ประกอบด้วย การปฏิบัติทางด้านการข่าว ยุทธการ และกิจการพลเรือน ภายใต้นโยบาย คำสั่ง และกรอบกฎหมาย

อำนาจพิเศษของกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี

เนื่องจากในพื้นที่จังหวัดปัตตานีเป็นพื้นที่ที่มีการขัดแย้งมีการสู้รบ จากกลุ่มก่อความไม่สงบ ทำให้ในพื้นที่ดังกล่าวมีการใช้กฎหมายพิเศษในการดำเนินการทางกฎหมายในหลายๆ เรื่อง ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ทหารที่ปฏิบัติงานในกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี มีอำนาจในการใช้อาวุธและกำลังทางทหารในการดำเนินการรักษาความสงบภายในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ สามารถกระทำได้อย่างทันทั่วถึง โดยอำนาจหน้าที่พิเศษนี้มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของคนในพื้นที่และสิทธิขั้นพื้นฐานทางกฎหมาย ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคนในพื้นที่ได้

สิทธิมนุษยชนกับอำนาจการจับกุมของกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี

การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วย ฉก.๙ ซึ่งเป็นหน่วยที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ จังหวัดปัตตานี จะปฏิบัติภารกิจต่างๆ ภายใต้กฎหมายที่กำหนด ซึ่งในพื้นที่ จังหวัดปัตตานีเป็นพื้นที่ที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก โดยได้บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ไว้ในพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ ดังนี้

มาตรา ๘ เมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึกในตำบลใด, เมืองใด, มณฑลใด, เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจเต็มที่จะตรวจค้น, ที่จะเกณฑ์, ที่จะห้าม, ที่จะยึด, ที่จะเข้าอาศัย, ที่จะทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่, และที่จะขับไล่”

อำนาจในการจับกุมตาม พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.๒๔๕๗ นั้น เป็นอำนาจทั่วไป โดยไม่ได้กำหนดห้ามการกระทำหรือวิธีในการจับกุมไว้ประการใด จึงเป็นอำนาจที่ทหารในกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ ปัตตานีสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องเป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้า และไม่ต้องขออนุญาตแต่อย่างใด

นอกจากกฎอัยการศึกที่ให้อำนาจหน่วย ฉก.๙ มีอำนาจในการจับแล้วพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้มีอำนาจในการจับกุมไว้ ดังนี้

มาตรา ๕ เมื่อปรากฏว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นและนายกรัฐมนตรีเห็นสมควรใช้กำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารร่วมกันป้องกัน แก้ไขปราบปราม ระงับยับยั้ง ฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักรหรือในบางเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ ในกรณีที่ไม่อาจขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทันท่วงที นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อน แล้วดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนด หรือคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ให้นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง และให้นำความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลมเมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว นอกจากอำนาจตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่า จะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนการกระทำเช่นว่านั้น หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง

มาตรา ๑๒ ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในมาตรา ๑๑ (๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวได้ไม่เกินเจ็ดวัน และต้องควบคุมไว้ในสถานที่ที่กำหนดซึ่งไม่ใช่สถานีตำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาการควบคุมตัวต่อได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินกว่าสามสิบวัน เมื่อครบกำหนดแล้ว หากจะต้องควบคุมตัวต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการใช้อำนาจการจับกุมของกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ หากไม่ใช้ความผิดซึ่งหน้าการปฏิบัติการจับจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลเท่านั้น จึงจะสามารถดำเนินการได้ ซึ่งมีความแตกต่างกับพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่สามารถดำเนินการจับได้ทันทีโดยไม่ต้องมีหมายศาล หากพิจารณาในด้านสิทธิมนุษยชนแล้ว การดำเนินการจับกุมในพื้นที่อำนาจของกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี มีทั้งพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ กองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี สามารถเลือกใช้วิธีการจับที่ไม่ต้องใช้หมายจับได้ แต่ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพนั้น หากกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี ผู้ปฏิบัติเลือกใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวแล้ว-อาจจะเกิดผลกระทบการคุ้มครองสิทธิความเท่าเทียมกันในสังคมต่อกระบวนการยุติธรรมที่ไม่มีความเสมอภาค และอาจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ถ้าหากไม่มีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ หรือปฏิบัติต่อบุคคลในสถานที่ เวลา เหตุการณ์ เช่นเดียวกันนี้ด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน อันเป็นการเลือกปฏิบัติ ดังนั้น ในการที่ผู้ปฏิบัติจะเลือกปฏิบัติการภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับใดที่ให้อำนาจควรต้องคำนึงถึงความจำเป็นตามสถานการณ์และเหตุการณ์นั้นๆ ให้มีความเหมาะสมตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย สามารถอธิบายให้ความกระจ่างชัดถึงเหตุและผล มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ และที่สำคัญที่สุดคือต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยไม่มีเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอ และหากมีความจำเป็นเช่นนั้นที่จะต้องดำเนินการลิดรอนสิทธิบุคคลใดแตกต่างจากบุคคลอื่นแล้วก็ต้องก่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ใช้ระยะเวลาที่สั้นที่สุด เพื่อให้ภารกิจสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยเร็ว

สิทธิมนุษยชนกับอำนาจการค้นของกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี

นอกจากอำนาจการจับแล้วอำนาจประการต่อมาเป็นอำนาจการค้นของกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี โดยพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดไว้ ดังนี้

พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๙ การตรวจค้นนั้น ให้มีอำนาจที่จะตรวจค้น ดังต่อไปนี้

(๑) ที่จะตรวจ ค้น บรรดาสิ่งซึ่งจะเกณฑ์ หรือต้องห้าม หรือต้องยึด หรือจะต้อง เข้าอาศัย หรือมีไว้ในครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งมีอำนาจที่จะตรวจค้นได้ไม่ว่าที่ตัวบุคคล ในยานพาหนะ เคหสถาน สิ่งปลูกสร้าง หรือที่ใด ๆ และไม่ว่าเวลาใด ๆ ทั้งสิ้น

(๒) ที่จะตรวจข่าวสาร จดหมาย โทรเลข หีบ ห่อ หรือสิ่งอื่นใดที่ส่งหรือมีไปมาถึงกัน ในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก

(๓) ที่จะตรวจหนังสือ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ ภาพโฆษณา บทหรือคำประพันธ์

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันที่วงที่ ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง และให้นำความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว นอกจากอำนาจตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๔) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจค้น รื้อ ถอน หรือทำลายสิ่งอาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งกีดขวาง ตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงให้ยุติโดยเร็ว และหากปล่อยเน้นช้าจะทำให้ไม่อาจระงับเหตุการณ์ได้ทันที่วงที่

อำนาจในการค้นตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่ได้กำหนดให้การทำการค้นจะต้องมีหมายค้น ดังเช่นการค้นตามหลักกฎหมายทั่วไปที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละพื้นที่ หากแต่รัฐมีเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องประกาศใช้กฎหมายฉบับดังกล่าวในเขตพื้นที่นั้น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาคความไม่สงบเรียบร้อยภายในประเทศ ในการประกาศใช้รัฐเองก็จะต้องมีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ เพราะเนื่องจากการประกาศเพื่อให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายในการปฏิบัติกรต่าง ๆ แตกต่างไปจากหลักกฎหมายทั่วไปที่บังคับใช้อยู่ในประเทศ ส่งผลกระทบให้บุคคลในพื้นที่นั้นอาจถูกลิดรอนสิทธิได้ง่ายกว่าบุคคลในพื้นที่อื่นที่ไม่ได้มีการประกาศใช้กฎหมายฉบับดังกล่าว ดังนั้น ผู้ปฏิบัติจึงควรต้องคำนึงถึงความจำเป็นตามสถานการณ์ และปฏิบัติให้มีความเหมาะสมตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย ไม่เลือกปฏิบัติเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยไม่มีเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอ และจะต้องดำเนินการให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ใช้ระยะเวลาที่สั้นที่สุด เพื่อให้ภารกิจสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยเร็ว เช่นเดียวกับการใช้อำนาจจับกุมดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

สิทธิมนุษยชนกับอำนาจการควบคุมตัวของกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี

อำนาจการควบคุมตัวเป็นอำนาจพิเศษของกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี เป็นอำนาจที่ได้รับมาจากพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ เช่นเดียวกับการจับและการค้น ซึ่งได้กำหนดให้มีอำนาจในการควบคุมตัวไว้ ดังนี้

พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๕๗

มาตรา ๑๕ ทวิ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลใดจะเป็นราชศัตรู หรือได้ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ หรือต่อคำสั่งของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจกักตัวบุคคลนั้นไว้เพื่อการสอบถามหรือตามความจำเป็นของทางราชการทหารได้ แต่ต้องกักไว้ไม่เกินกว่า ๗ วัน

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๒ ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในมาตรา ๑๑ (๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวได้ไม่เกินเจ็ดวัน และต้องควบคุมไว้ในสถานที่ที่กำหนดซึ่งไม่ใช่สถานี่ตำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาการควบคุมตัวต่อได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินกว่าสามสิบวัน เมื่อครบกำหนดแล้ว หากจะต้องควบคุมตัวต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

จากบทบัญญัติทั้งสองมาตราเป็นการดำเนินการควบคุมตัว พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ มีอำนาจในการกักไว้ไม่เกิน ๗ วันโดยไม่ต้องขออำนาจจากศาล ซึ่งแตกต่างจากพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ การควบคุมตัวจะต้องร้องขอต่อศาล ครั้งละไม่เกินเจ็ดวัน และถ้าครบเจ็ดวันแล้วสามารถสามารถขอขยายควบคุมตัวได้อีกคราวละเจ็ดวัน รวมกันทั้งหมดไม่เกินสามสิบวัน เห็นได้ว่าในการควบคุมตัวที่เป็นอำนาจพิเศษของกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี สามารถดำเนินการได้ทั้งบทพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ หากดำเนินการตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ มีอำนาจในการกักไว้ไม่เกิน ๗ วันโดยไม่ต้องขออำนาจจากศาล เป็นการดำเนินการที่ผู้ถูกควบคุมตัวไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในด้านสิทธิเสรีภาพจากกระบวนการทางกฎหมายที่จะได้รับการคุ้มครองจากศาล แต่ถ้าหากควบคุมโดยใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งการควบคุมจะต้องได้รับอนุญาตจากศาลเสียก่อนก็จะเป็นการให้หลักประกันด้านสิทธิมนุษยชนในความสัมพันธ์ในกระบวนการยุติธรรมที่ทุกคนจะได้รับด้วยความเท่าเทียมกัน

ดังนั้นหากพิจารณาในแง่สิทธิมนุษยชนแล้วในการปฏิบัติหน้าที่กองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี ในส่วนของอำนาจพิเศษที่หน่วยได้รับมาจากตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นการดำเนินการเพื่อทำให้พื้นที่เกิดความสงบ ไม่ว่าจะเป็อำนาจการจับ การค้น หรือการควบคุมตัว แต่อำนาจดังกล่าวก็ส่งผลต่อสิทธิขั้นพื้นฐานต่อกระบวนการยุติธรรมส่งผลถึงความเสมอภาคตามหลักสิทธิมนุษยชน

การจับและการควบคุม นั้นตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ เป็นการดำเนินการโดยปราศจากการตรวจสอบการใช้อำนาจโดยศาล ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิทธิมนุษยชนความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรมที่ไม่มีความเท่าเทียมกันในประเทศ แต่เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ แตกต่างกับพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ในการดำเนินการจับและควบคุมจะต้องขออำนาจจากศาลก่อนจึงจะสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ กองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี สามารถเลือกใช้อำนาจทางกฎหมายในการปฏิบัติการจับและการควบคุม โดยใช้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ ที่ไม่ต้องขออำนาจจากศาล สามารถดำเนินการได้โดยทันที หรือพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่จะต้องขออำนาจจากศาลก่อน ทั้งนี้ ต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้น ๆ ว่ามีความรุนแรง จำเป็นเร่งด่วนอย่างไร และควรบังคับใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับใดแก่กรณี หากเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่กระทบต่อความมั่นคงและ

ประชาชนจำนวนมากแล้ว การที่จะเลือกเคารพหลักสิทธิมนุษยย์ก็อาจจะทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลและประเทศชาติเกินสมควร จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเลือกซึ่งน้ำหนักส่วนได้และส่วนเสียและบังคับใช้บทบัญญัติกฎหมายที่มีความรุนแรง เพื่อระงับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วที่สุด

สำหรับการค้นทั้งพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ.๒๔๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่ได้กำหนดให้ขออำนาจต่อศาลในการทำการค้นเหมือนกับการดำเนินการค้นในพื้นที่ปกติ ฉะนั้นในการดำเนินการค้นซึ่งเป็นหนึ่งในอำนาจของกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจที่ ๙ จังหวัดปัตตานี จึงพึงกระทำด้วยความระมัดระวังตามความจำเป็น โดยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลใช้อำนาจด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลในพื้นที่ เวลา และเหตุการณ์ลักษณะเดียวกันด้วยวิธีการที่แตกต่างกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร กระทำการด้วยความโปร่งใส สามารถอธิบายเหตุผลและความจำเป็นได้ และก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลและทรัพย์สินน้อยที่สุด อันจะเป็นการเคารพต่อหลักสิทธิมนุษยชนดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

บรรณานุกรม

๑. ดร. เมธา หริมเทพาธิป, *ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of need)* (ออนไลน์). (๒๕๕๙). สืบค้นจาก : <https://www.gotoknow.org/posts/๖๒๐๓๔๗> [๘ เมษายน ๒๕๖๐]
๒. สิทธิมนุษยชน (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <https://www.amnesty.or.th/our-work/human-rights-education/> [๘ เมษายน ๒๕๖๐]
๓. ปฎิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <https://th.wikipedia.org/wiki> [๘ เมษายน ๒๕๖๐]
๔. ปฎิญาสากล่าวด้วยเรื่อง สิทธิมนุษยชน (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <http://www.baanjomut.com/library/human/page๑.html> [๘ เมษายน ๒๕๖๐]
๕. ความหมายของสิทธิมนุษยชน (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <https://sites.google.com/site/may๐๐may๐๐may/siththi-mnusy-chn/reuxng-thi๑khwam-hmay-khxng-siththi-mnusy-chn> [๘ เมษายน ๒๕๖๐]
๖. UNDP, Indicators for Human Right Based Approaches to Development in UNDP Programming A Users' Guide (March ๒๐๐๖)
๗. นรินทร์ อินทร์ฉาย, *ทำไมต้องมีกฎหมายพิเศษในจังหวัดชายแดนภาคใต้* (ออนไลน์). (๒๕๕๗). สืบค้นจาก : <http://www.deepsouthwatch.org/node/5732> [๑๗ เมษายน ๒๕๖๐]
๘. กฎอัยการศึก คืออะไร ข้อห้ามกฎอัยการศึก อำนาจหน้าที่ มีอะไรบ้าง (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <https://hilight.kapook.com/view/102339> [๑๗ เมษายน ๒๕๖๐]
๙. ตารางเปรียบเทียบการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลตาม ป.วิอาญา และ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <http://deepsouthwatch.org/node/816> [๑๗ เมษายน ๒๕๖๐]
๑๐. isranews, *ผ่า "พ.ร.ก.ฉุกเฉิน" เทียบคุมมีอบเมืองกรุง-ชายแดนใต้* (ออนไลน์). (๒๕๕๗). สืบค้นจาก https://www.isranews.org/isranews/26796-law_26796.html [๑๗ เมษายน ๒๕๖๐]